

تأثیر خودشیفتگی و ویژگی‌های مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

زینب زحمتکش^{۱*}

سهیلا شهرستانی^۲

مهديه‌السادات حسینی‌پور^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۱۲/۲۵

چکیده

گزارشگری پایداری شرکت‌ها، ره‌آوردهای اقتصادی، اجتماعی و محیطی شرکت است که نشان می‌دهد یک واحد تجاری با در نظر گرفتن این مسائل، چگونه طرح‌های توسعه خود را در آینده اجرا می‌کند. برای همین سیاست‌های گزارشگری پایداری شرکت‌ها به عنوان بخش مهمی از راهبردهای شرکت‌ها در نظر گرفته و در این راه شرکت‌های بزرگ معمولاً گزارشات پایداری خود را به عنوان یک راهبرد شرکتی می‌پذیرند. همچنین خودشیفتگی، رفتار و نوع تصمیمات مدیران را تحت تأثیر قرار می‌دهد و ترکیبی از ویژگی‌های مهم شخصیتی از قبیل خود بزرگ بینی در عین شکندگی، اشتغال ذهنی در مورد موفقیت، احساس محق بودن، مورد تحسین واقع شدن، تخیلات مربوط به قدرت زیاد، زیبایی و موفقیت، حساسیت زیاد به انتقاد و تمایل به بهره‌کشی از دیگران در روابط بین فردی می‌باشد. هیأت مدیره‌ها معمولاً افرادی هستند که حق کنترل، سیاست‌گذاری‌های کلان، نظارت و حاکمیت بر یک شرکت را دارا هستند. این افراد سلامت شرکت را در حوزه‌های مختلف مثل عملکرد مالی مناسب، تناسب فرآیندها، اقدامات و قانونی بودن فعالیت‌های سازمان با هدف پیشبرد سازمان تضمین می‌نمایند. در این تحقیق به بررسی تأثیر خودشیفتگی و ویژگی‌های مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شده است. جهت آزمون فرضیه‌ها از روش همبستگی بین متغیرها و معادلات رگرسیون چندمتغیره از طریق روش پانل دیتا استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق، کلیه شرکت‌های تولیدی پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران از ابتدای سال ۱۳۹۵ لغایت انتهای سال ۱۳۹۹ می‌باشد و نمونه مورد بررسی تحقیق، مشتمل بر ۱۹۱ شرکت که با استفاده از روش حذفی سیستماتیک انتخاب گردیده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که خودشیفتگی مدیران، تحصیلات هیأت مدیره، مالکیت هیأت مدیره، ثبات هیأت مدیره و غیرموظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارند؛ اما اندازه و جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معناداری ندارند.

واژگان کلیدی

خودشیفتگی هیأت مدیره، ویژگی‌های مدیران، سطح افشای گزارش پایداری

^۱ استادیار، گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی امام جواد (ع)، یزد، ایران. (zahmatkesh.z@gmail.com)

^۲ استادیار، گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی امام جواد (ع)، یزد، ایران. (S.shahrestany@yahoo.com)

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی امام جواد (ع)، یزد، ایران. (m.s.hosseiniipour77@gmail.com)

۱. مقدمه

گزارشگری پایداری شرکت‌ها، ره‌آوردهای اقتصادی، اجتماعی و محیطی شرکت است که نشان می‌دهد یک واحد تجاری با در نظر گرفتن این مسائل، چگونه طرح‌های توسعه خود را در آینده اجرا می‌کند. برای همین سیاست‌های گزارشگری پایداری شرکت‌ها به عنوان بخش مهمی از راهبردهای شرکت‌ها در نظر گرفته و در این راه شرکت‌های بزرگ معمولاً گزارشات پایداری خود را به عنوان یک راهبرد شرکتی می‌پذیرند (لوپز و لومرو، ۲۰۱۴). همچنین، در این شرکت‌ها، هیأت مدیره بالاترین مقام اجرایی در رابطه با تنظیم سیاست‌های شرکت و تصمیمات مهم در زمینه راهبردهای شرکت می‌باشد، لذا نقش مهمی در تصمیم‌گیری و تعیین راهبردهای گزارش پایداری شرکت‌ها دارند (فرناندز فیجو و همکاران، ۲۰۱۲).

پایداری شرکتی، مورد توجه مدیران و اعضای هیأت مدیره شرکت‌ها قرار گرفته است، همان گونه که گزارش اخیر سازمان ملل متحد، در نشستی با حضور اکثریت اعضاء (۸۷ درصد از ۳۷۹۵ مدیران مورد مطالعه) بیان کردند، هیأت مدیره باید نقش مهمی در توسعه پایدار داشته باشد و ۹۰ درصد اعضاء، موافق این موضوع بودند که مدیران باید با چالش‌های پایداری روبه‌رو شوند (کیرون و همکاران، ۲۰۱۵). این مدیران با تصمیم‌گیری در مورد چطور تخصیص دادن منابع نادر شرکت با تاکید بر موفقیت تجاری در بلندمدت مواجه هستند (واداک و گریز، ۱۹۹۷). نهادهای حاکمیت در انواع سازمان‌ها مانند هیأت مدیره، کمیته حسابرسی، حسابرسان داخلی و کمیته ریسک جهت استفاده صحیح از منابع خود برای ایجاد و بهینه‌سازی ارزش پایدار برای سهامداران، مسئولیت دارند (رحمانی، ۱۳۹۸). اجرای موثر الزامات حاکمیت شرکتی، عامل اصلی موفقیت در کسب و کار تجاری در بلندمدت است. رویه‌های ضعیف حاکمیت شرکتی یکی از عوامل مهم بحران مالی و ورشکستگی برخی از شرکت‌ها در سال‌های اخیر بوده است. شکست شرکت‌ها نیرویی را در جهت فراخوانی برای تدوین مقررات و الزامات سخت‌تر، رویه‌های قوی‌تر حاکمیت شرکتی و افشای شفاف‌تر اطلاعات مالی و غیر مالی برای ذینفعان به منظور کنترل و نظارت موثر بر شرکت‌ها، پاسخگویی بیشتر مدیریت و ارزیابی بهتر عملکرد افزوده است. این ورشکستگی‌ها عامل مهمی است که باعث گسترش تغییرات نظارتی در الزامات حاکمیت شرکتی در سراسر جهان شده است (ویتک و یه، ۲۰۱۳).

با توجه به این موضوع اعضای هیأت مدیره و ویژگی‌های این اعضا نقش بسزایی را در تصمیمات مربوط به افشای پایداری از سمت شرکت‌ها را دارا می‌باشند. هیأت مدیره به عنوان مجموعه ارائه‌کننده اطلاعات به بازار سرمایه می‌تواند با هدف گزارشگری بالاتر از مسائل مالی زمینه پاسخگویی و شفافیت اطلاعات بیشتر را برای واحدهای تجاری آماده سازد تا از این راه زمینه‌ساز دستیابی به پایداری بلندمدت و دائمی برای شرکت‌ها شود.

خودشیفتگی، واژه غریبه‌ای نیست و همه تا حدی با این واژه و ویژگی‌های آن آشنا هستند. خودشیفتگی، عشق بی اندازه به خود داشتن، تحسین و توجه بیش از حد به خود تعریف شده است. (سلیمانان، ۱۳۹۲). خودشیفتگی رفتار و ویژگی شخصیتی است که علامت‌هایی چون استفاده از خواسته‌های شخصی خود، انتظار پاسخ و جوابدهی از دیگران و تعصب پردازش

1Loupez & loumero

2Fijo & al

3Kiron & al

4Wadak & Graves

5Woidtke & Yeh

شناختی است (فاستر و همکاران؛ ۲۰۱۱). خودشیفتگی برجسته کردن خود، عشق و غرور به خود، بزرگ نمایی به عنوان تفاوت‌های فردی نسبتاً پایدار است که تعریف شده است (کمپبل و همکاران؛ ۲۰۱۱). در اغلب موارد خودشیفتگی شامل اعتقادات و ویژگی‌هایی مثل توقع زیاد از اطرافیان و دیگران، خودبرتربینی، توجیه اشتباهات خود، انتقال این اشتباهات به دیگران و کم ارزش قائل شدن برای دیگران در مقایسه با خود است. خودشیفتگان جزء نگر نیستند در واقع کل نگر هستند و بررسی و پردازش جزئیات را به دیگران واگذار می‌کنند و هر زمانیکه از قوانین خسته شوند و یا خوششان نیاید، از آن صرف‌نظر کرده و یا حتی می‌توانند آن را به سود خود تغییر دهند. بنابراین خودشیفتگی شمشیر دو لبه‌ای است که داشتن مقدار زیاد و یا کم آن، موجب عدم پایداری می‌شود (بذرافشان و همکاران ۱۳۹۷).

۲. مبانی نظری و ادبیات پژوهش

در این دوران مدیران، عامل حیاتی در راستای ارتقای عملکرد هر سازمانی می‌باشند و تصمیماتی که آنها در نظر می‌گیرند، باعث شکست یا موفقیت سازمان می‌شود. از این جهت، ضعف کارآیی مدیریت در سازمان با وجود داشتن ویژگی‌های قدرتمندی مثل منابع، دانش، تکنولوژی و نیروی انسانی باعث عملکرد بد و اشتباه و شکست سازمان در رسیدن به اهداف خود می‌شود. از این رو، ساختن و انتخاب رهبری شایسته جزء مهم‌ترین مشکلات سازمان‌ها در این دوران می‌باشد. خودشیفتگی عمدتاً شامل باورها و حالاتی مانند کم ارزش دیدن سایرین در مقایسه با خود، توقع زیاد از دیگران، توجیه اشتباهات خود و به گردن دیگران انداختن آن‌ها، اغراق و میل به مورد تحسین واقع شدن، حس محق بودن، حسادت ورزیدن به دیگران، تصور دارا بودن قدرت و موفقیت نامحدود، استفاده از دیگران در جهت پیشرفت و ارتقای خود از ویژگی‌های چنین افرادی شمرده می‌شود. این افراد از لحاظ هوش، خلاقیت، شایستگی و قدرت رهبری، امتیاز بالایی برای خود قائل هستند. با توجه به مطالب فوق انجام این پژوهش به این دلیل ضروری است که سطح افشای گزارشگری پایداری پیامدهای مطلوب و نامطلوب زیادی را بر شرکت‌ها می‌گذارد. یکی از عوامل مهم بر سطح افشای گزارشگری پایداری خود شیفتگی و ویژگی‌های مدیران می‌باشد. لذا با توجه به مطالب بیان شده، در این پژوهش به دنبال بررسی تأثیر خودشیفتگی و ویژگی‌های مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد.

۲-۱. مطالعات خارجی

زیمون و همکاران^۶ (۲۰۲۲) در پژوهشی گزارش پایداری و شهرت شرکت را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان می‌دهد که گزارش‌دهی پایداری غیرمالی بر شهرت شرکت تأثیر مثبت دارد. علاوه بر این، گزارش پایداری محیطی، گزارش پایداری اجتماعی، گزارش پایداری اخلاق و گزارش پایداری حاکمیتی بر شهرت شرکت تأثیر مثبت می‌گذارند. یانگ و همکاران^۷ (۲۰۲۱) در پژوهشی اثر کاهش‌دهنده خودشیفتگی مدیر عامل در رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت و نوآوری فناوری سبز را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان می‌دهد تحقق CSR داخلی تأثیر مثبت قابل توجهی بر GTI دارد. این رابطه زمانی تقویت می‌شود که مدیران عامل خودشیفته باشند. CSR خارجی تأثیر منفی قابل توجهی بر GTI دارد و این رابطه توسط خودشیفتگی مدیر عامل تقویت می‌شود.

6Faster & al
7Campbel & al
8Zimon & al
9Yang & al

الشمیره و همکاران^۱ (۲۰۱۹) در پژوهشی خودشیفتگی مدیر عامل و مسئولیت اجتماعی سازمان آیا خودشیفتگی مدیر عامل بر روی CSR تأثیر می‌گذارد؟ را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان می‌دهد که بین خودشیفتگی مدیر عامل و مسئولیت‌پذیری اجتماعی یک رابطه مثبت کلی وجود دارد. علاوه بر این، خودشیفتگی مدیر عامل به طور مثبت با CSR جهت‌گیری بیرونی مرتبط است، این رابطه یک ارتباط درون‌گرا منفی است اما معنی‌دار نیست.

پترنکو و همکاران^۱ (۲۰۱۶) در تحقیقی به بررسی نقش کاهشی خودشیفتگی مدیران در رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و عملکرد مالی سازمان پرداختند. آنها به این نتیجه رسیدند خودشیفتگی مدیران باعث زیاد شدن مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان‌ها شده و همچنین، خودشیفتگی مدیران سبب کاهش بامعنی ارتباط بین عملکرد مالی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی می‌شود.

جیاناکیس^۲ (۲۰۱۴) عوامل مؤثر بر میزان افشای مسئولیت اجتماعی سازمان را مورد بررسی قرار دادند. نتایج بیان می‌کند رابطه مثبتی بین افشای گزارش پایداری و هیأت مدیره و اندازه سازمان وجود دارد و در سازمان‌هایی با ویژگی دوگانگی وظایف مدیرعامل، اطلاعات کمتری در ارتباط با افشای گزارشگری پایداری انتشار می‌یابد و این شرایط به گونه‌ای است که تفاوت قابل ملاحظه‌ای بین صنعت‌های گوناگون و مقدار افشای گزارشگری پایداری، وجود دارد.

۲-۲. مطالعات داخلی

عبدی و همکاران (۱۳۹۹) تأثیر ویژگی‌های کمیته‌های حسابرسی بر سطح گزارشگری پایداری را مورد مطالعه قرار دادند. آنها به این نتیجه رسیدند که ویژگی‌های کمیته حسابرسی (استقلال، اندازه، تنوع جنسیتی اعضای کمیته حسابرسی و تخصص مالی) اثر مطلوب و معناداری بر افزایش سطح گزارشگری پایداری سازمان‌ها دارد. علائم بیانگر تأثیرگذاری کمیته حسابرسی تحت یک سازوکار حاکمیت سازمانی و وسیله کنترلی در افزایش کیفیت گزارشگری به طور عام و گزارشگری پایداری به طور خاص برای رسیدن به اهداف ذینفعان است. یافته‌های این تحقیق اهمیت الزامات افشای اطلاعات غیرمالی برای قانون‌گذاران و استاندارد‌گذاران را نشان می‌دهد.

لطفی و همکاران (۱۳۹۹) تأثیر ویژگی‌های ساختاری و شخصیتی مدیریت بر نحوه انجام مسئولیت‌های اجتماعی سازمان‌ها با تأکید بر مدل‌های داده‌کاوی و تحلیل پوششی داده‌ها را مورد مطالعه قرار دادند. بررسی بیانگر آن است که متغیرهای کوتاه‌بینی و خوشبینی از خصایص شخصیتی مدیران و ثبات مدیرعامل و مستقل بودن هیأت مدیره از ویژگی‌های ساختاری مدیریت تأثیری معنادار بر انجام مسئولیت‌های اجتماعی داشته است. همچنین مقایسه داده‌های مدل‌های داده‌کاوی و روش‌های رگرسیونی بیانگر آن است که تنها متغیر کوتاه‌بینی و خوشبینی مدیریت، در هر دو روش، تأثیری معنادار بر انجام مسئولیت‌های اجتماعی سازمان‌ها داشته است. نتایج از انجام مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها تحت اثر عوامل دیگری غیر از ویژگی‌های مدیریت، مثل سازوکارهای نظام استراتژیک سازمانی و یا قوانین و مقررات قرار گرفته است.

ملکیان و همکاران (۱۳۹۸) به بررسی ویژگی‌های هیأت مدیره سازمان بر سنجش گزارشگری اجتماعی، راهبردی و زیست محیطی پرداختند. عوامل مربوط به نسبت مالکیت هیأت مدیره، نسبت اعضای غیرموظف، نسبت زنان هیأت مدیره و نسبت ثبات اعضای هیأت مدیره بر میزان گزارشگری اجتماعی، راهبردی و زیست محیطی سازمان تأثیر مطلوب و بامعنایی دارد. همچنین نسبت سطح علمی هیأت مدیره و دوگانگی وظیفه مدیرعامل بر میزان گزارشگری اجتماعی، راهبردی و زیست

101-Shammari

1 Petrenko

1 Giannarakis

محیطی سازمان تأثیر نامطلوب و بامعنایی دارد. بین اندازه هیأت مدیره و تعداد جلسات هیأت مدیره با میزان گزارشگری گزارشگری اجتماعی، راهبردی و زیست محیطی سازمان، رابطه‌ای دیده نشد.

مشایخ و همکاران (۱۳۹۹) اثرات خودشیفتگی مدیران را بر افشای اختیاری اطلاعات سازمان‌ها بررسی کردند. آنها به این نتیجه رسیدند که خودشیفتگی مدیران، بر افشای اختیاری اطلاعات سازمان‌ها تأثیر نامطلوب و بامعنایی می‌گذارد. در این تحقیق، از معیارهای اندازه امضای مدیران برای سنجش خودشیفتگی مدیران و نسبت پاداش مدیران بر کل حقوق و دستمزد پرداختی استفاده شده است.

عامری (۱۳۹۸) اثرات ویژگی‌های هیأت مدیره بر افشای گزارش پایداری سازمان‌ها را بررسی نمود. او به این نتیجه رسید که عوامل استقلال هیأت مدیره، اندازه هیأت مدیره و درصد مالکیت هیأت مدیره بر میزان افشای گزارش پایداری سازمان‌ها تأثیر بامعنایی دارند. در ضمن عامل دانش مالی هیأت مدیره بر سطح افشای گزارش پایداری تأثیر معناداری ندارد و همچنین عوامل سودآوری، اندازه و اهرم مالی سازمان بر میزان گزارش پایداری سازمان اثر بامعنایی دارد.

۲-۳. اهداف تحقیق

بر مبنای پیشینه پژوهش و مبانی نظری ارائه شده، اهداف پژوهش به شرح ذیل تبیین می‌گردد:

- ۱- بررسی تأثیر خود شیفتگی مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری
- ۲- بررسی تأثیر ویژگی‌های هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری
- ۱-۲- بررسی تأثیر اندازه هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری
- ۲-۲- بررسی تأثیر جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری
- ۳-۲- بررسی تأثیر تحصیلات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری
- ۴-۲- بررسی تأثیر مالکیت هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری
- ۵-۲- بررسی تأثیر ثبات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری
- ۶-۲- بررسی تأثیر غیرموظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری

۲-۴. فرضیه‌های تحقیق

بر مبنای پیشینه پژوهش و مبانی نظری ارائه شده، فرضیه پژوهش به شرح ذیل تبیین می‌گردد:

- ۱- خودشیفتگی مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.
- ۲- ویژگی‌های هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.
- ۱-۲- اندازه هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.
- ۲-۲- جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.
- ۳-۲- تحصیلات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.
- ۴-۲- مالکیت هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.
- ۵-۲- ثبات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.
- ۶-۲- غیرموظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.

۲-۵. متغیرهای تحقیق

به منظور آزمون فرضیه‌های اصلی پژوهش، از مدل‌های زیر در این پژوهش به شرح ذیل استفاده شده است:

مدل اول در نظر گرفته در پژوهش حاضر برای آزمون فرضیه اول، با توجه به این که افشای گزارشگری پایداری نیز نوعی افشای اختیاری است، لذا به پیروی از پژوهش مشایخ و همکاران (۱۳۹۹) به شرح زیر در نظر گرفته شده است:

$$SR_{it} = \beta_0 + \beta_1 \frac{Bouns_{it}}{Salary_{it}} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \varepsilon_{it} \quad (\text{مدل ۱})$$

که در آن:

SR_{it} همان افشای گزارش پایداری شرکت i در سال t است و $\frac{Bouns_{it}}{Salary_{it}}$ نسبت پاداش مدیران بر حقوق و دستمزد کارکنان می باشد و متغیرهای کنترلی $SIZE$ (اندازه شرکت) و برابر با لگاریتم طبیعی کل ارزش دفتری دارایی های شرکت، LEV (اهرم مالی) و برابر است با نسبت جمع بدهی به جمع دارایی های شرکت و ROA (سودآوری شرکت) و برابر است با حاصل تقسیم سود بعد از کسر مالیات بر جمع دارایی های شرکت.

مدل دوم در نظر گرفته در پژوهش حاضر برای آزمون فرضیه دوم، به پیروی از پژوهش های عامری (۱۳۹۷) و ملکیان و همکاران (۱۳۹۸) به شرح زیر در نظر گرفته شده است.

$$SR_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 BSIZE_{it} + \alpha_2 BME_{it} + \alpha_3 BED_{it} + \alpha_4 BNOB_{it} + \alpha_5 BST_{it} + \alpha_6 BOW_{it} + \alpha_7 SIZE_{it} + \alpha_8 LEV_{it} + \alpha_9 ROA_{it} + \varepsilon_{it} \quad (\text{مدل ۲})$$

که در آن:

SR_{it} افشای گزارش پایداری شرکت i در سال t (متغیر وابسته) و در این معادله متغیرهای مستقل، $BFSIZE$ بیانگر اندازه هیأت مدیره، BME جلسات هیأت مدیره، BED تحصیلات هیأت مدیره، $BNOB$ غیر موظف بودن هیأت مدیره، BST ثبات هیأت مدیره، BOW مالکیت هیأت مدیره می باشد. همچنین متغیرهای کنترلی $SIZE$ اندازه شرکت، LEV اهرم مالی و ROA برابر با سودآوری شرکت می باشد.

متغیر وابسته:

گزارشگری پایداری (SR): یوهان و همکاران (۲۰۱۷) چک لیستی را عرضه کردند که جهت اندازه گیری عامل گزارشگری پایداری از آن استفاده شده است. این چک لیست حاوی مجموعه ای از چند مولفه بود که هر مولفه دربرگیرنده چند معیار در زمینه زیست محیطی، اقتصادی و مسئولیت پذیری اجتماعی سازمان می باشد و امتیاز هر یک از معیارها برابر یک است. با بررسی چک لیست فوق در رابطه با سال سازمان های مورد بررسی، در نهایت تعداد معیارهای افشاء شده توسط سازمان (مجموعه اقدامات انجام شده و افشاء شده در حوزه مسئولیت پذیری اجتماعی) بر کل تعداد معیارهای موجود در چک لیست تقسیم شده و سرانجام امتیاز سازمان در ارتباط با گزارشگری پایداری به عنوان یک کمیت نسبی مطابق رابطه (۱) به دست آمده است (ضیا و همکاران، ۱۳۹۹).

$$SR = \text{تعداد کل اقلام قابل افشا} / \text{تعداد اقلام افشا شده} \quad (۱)$$

این چک لیست به صورت جدول (۱) تعریف شده است. در سازمان هایی که از ایزو ۱۴۰۰۱ بهره گرفته اند این چک لیست بر پایه سوابق و مستندات سازمان قابل دستیابی بوده و در دیگر سازمان ها باید با همکاری کارشناسان ذیربط احراز هر یک از موارد مورد بررسی و امتیازدهی گردد:

جدول ۱. چک لیست ارزیابی گزارشگری پایداری

مؤلفه	مؤلفه شاخص ها (اقدامات قابل انجام در حوزه مسئولیت اجتماعی)
اجتماعی	حمایت از فعالیت های جامعه، سرمایه گذاری اجتماعی، اقدامات قانونی/دعای حقوقی، هدایا و خدمات خیریه، فعالیت های مذهبی/فرهنگی
زیست محیطی	جلوگیری از خسارات زیست محیطی، کنترل آلودگی، حفظ منابع طبیعی، تحقیق و توسعه، بازیافت یا جلوگیری از ضایعات، سیاست زیست محیطی
اقتصادی	توسعه محصول/کیفیت محصول، سهم بازار، تعداد کارکنان، توقف تولید و سایر محصولات و خدمات، حقوق ماهانه/سهم تحت تملک کارکنان، پاداش نقدی و مزایا، سلامتی و ایمنی در محیط کار، بازنشستگی و مزایای پایان خدمت، ورزشی و رفاهی، برنامه های آموزش و توسعه کارکنان، روحیه و ارتباطات کارکنان، وام یا بیمه کارکنان، برنامه های آموزش و توسعه کارکنان، سلامتی و ایمنی در محیط کار، سلامتی مشتریان، شکایات/سیاست پرداخت دیرتر برای مشتریان خاص، رضایت مندی مشتریان، پاسخگویی به نیاز مشتریان و سایر مشتریان، تدارک تسهیلات و خدمات پس از فروش،

متغیرهای مستقل:

در این پژوهش با توجه به دو فرضیه اصلی، دو مدل نیز در نظر گرفته می شود. در مدل اول خودشیفتگی به عنوان متغیر مستقل و در مدل دوم جهت سنجش ویژگی های هیأت مدیره که دارای چندین شاخص شامل متغیرهای اندازه هیأت مدیره، نسبت اعضای غیر موظف هیأت مدیره، نسبت ثبات اعضای هیأت مدیره، میزان تحصیلات هیأت مدیره، نسبت مالکیت هیأت مدیره، تعداد جلسات هیأت مدیره و خودشیفتگی هیأت مدیره است به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته می شود.

خودشیفتگی مدیران $\left(\frac{Bouns_{it}}{Salary_{it}}\right)$: نسبت پاداش مدیران بر حقوق و دستمزد کارکنان است. معمولاً در سازمان ها، مدیران اجرایی که دارای خودشیفتگی هستند، مزایا و پاداش های بیشتری برای خود در نظر می گیرند و به این شیوه جایگاه خود را در سازمان قوی می کنند. شاخص پاداش نقدی مدیران نیز از تقسیم پاداش نقدی مصوب در جلسه مجمع عمومی بر کل حقوق و دستمزد پرداختی سال مالی سازمان برای کارکنان به دست می آید (مشایخ و همکاران، ۱۳۹۹).

نسبت تعداد مدیران غیر موظف نسبت تعداد اعضای غیر موظف در هیأت مدیره به کل اعضای هیأت مدیره به دست می آید.

نسبت ثبات هیأت مدیره: نسبت اعضای تغییر نکرده هیأت مدیره در یک سال گذشته به کل اعضای هیأت مدیره

نسبت تحصیلات هیأت مدیره: به این ترتیب که به عضو هیأت مدیره با مدرک دیپلم و پایین تر ارزش ۱، به فوق دیپلم ارزش

۲، به کارشناسی ارزش ۳، به کارشناسی ارشد ارزش ۴ و به مدرک دکترا ارزش ۵ اختصاص می یابد. سپس مجموع

ارزش های اعضای هیأت مدیره بر تعداد کل اعضا تقسیم می گردند.

تعداد جلسات هیأت مدیره: تعداد جلسات برگزار شده در سال توسط هیأت مدیره.

اندازه هیأت مدیره: تعداد مدیران در هیأت مدیره.

نسبت مالکیت مدیران: تعداد سهام نگهداری شده توسط مدیران تقسیم بر کل سهام منتشر شده شرکت (ملکیان و همکاران، ۱۳۹۸).

متغیرهای کنترلی:

اندازه شرکت: برابر با لگاریتم طبیعی کل ارزش دفتری دارایی ها است.

اهرم مالی: از جمع بدهی ها بر جمع دارایی ها بدست می آید.

سودآوری شرکت: حاصل تقسیم سود بعد از مالیات بر جمع دارایی‌ها بدست می‌آید.

۳. روش‌شناسی پژوهش

معمولاً تحقیق‌های علمی بر اساس ماهیت، روش و هدف دسته‌بندی می‌شوند. در صورتی که هدف مبنای تحقیقات باشد به دو دسته کاربردی و بنیادی تقسیم می‌شود. پژوهش انجام شده بر مبنای هدف از گروه پژوهش‌های کاربردی می‌باشد. همچنین پژوهش‌های علمی را بر اساس روش و ماهیت به پنج گروه تاریخی، همبستگی، علی، توصیفی و تجربی تقسیم‌بندی می‌شود. با توجه به مطالب بیان شده، در این پژوهش که به بررسی خودشیفتگی و ویژگی‌های مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری می‌پردازد این پژوهش از نوع توصیفی - همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با بررسی آمار و اطلاعات سال‌های ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۹ می‌باشد.

۴. یافته‌های پژوهش

در این تحقیق به بررسی تأثیر خودشیفتگی و ویژگی‌های مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته می‌شود. جهت آزمون فرضیه‌ها از روش همبستگی بین متغیرها و معادلات رگرسیون چند متغیره از طریق روش پانل دیتا استفاده می‌شود. این فرضیه در خصوص بررسی تأثیر خود شیفتگی مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مطرح شده و با استفاده از مدل زیر آزمون می‌گردد:

$$SR_{it} = \beta_0 + \beta_1 \frac{Bouns_{it}}{Salary_{it}} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \varepsilon_{it} \quad (\text{مدل ۱})$$

نتایج مربوط به اثرات ثابت مقطعی و زمانی در جداول ۲ و ۳ ارائه شده است.

جدول ۲. نتایج اثرات ثابت مقطعی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test cross-section fixed effects			
EffectsTest	Statistic	d.f	.Prob
Cross-sectionF	۱۶/۵۲۹۹۲	190,429	0
Cross-sectionChi-square	۱۳۰۶/۸۳۵	190	0

جدول ۳. نتایج اثرات ثابت زمانی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test period fixed effects			
Effects Test	Statistic	d.f.	Prob.
Period F	۱/۱۶۱۵۶۶	4,349	۰/۰۸۶۳
Period Chi-square	۲/۴۷۶۹۵۳	4	۰/۱۶۵۹

با توجه به آماره آزمون چاو در مورد اثرات ثابت مقطعی احتمال آن کوچکتر از ۰/۰۵ و در مورد اثرات ثابت زمانی احتمال آن بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین فرضیه H_1 مبنی بر تفاوت عرض از مبداها برای اثرات ثابت مقطعی تأیید شده لذا مدل اثرات ثابت مقطعی ارجح است.

بعد از انجام آزمون چاو و انتخاب مدل اثرات ثابت مقطعی برای انتخاب روش آزمون داده‌ها از بین دو روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می‌شود نتایج مربوط به آزمون هاسمن در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون هاسمن فرضیه اصلی اول

Correlated Random Effects - Hausman Test			
Test cross-section random effects			
Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
cross-section random	۱۸/۱۶۱۱	5	۰/۰۰۰۴

با توجه به احتمال مربوط به آزمون که کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین در سطح اطمینان ۹۵ درصد اثرات تصادفی رد شده و اثرات ثابت پذیرفته می‌شود.

نتایج مربوط به آزمون فرضیه اصلی اول در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵. تجزیه و تحلیل فرضیه اصلی اول

دوره برآورد: ۱۳۹۹-۱۳۹۵					
Cross-section fixed (dummy variables)					
۰/۵۱۳۴۳۵					ضریب تعیین
۰/۴۹۴۷۵۵					ضریب تعیین تعدیل شده
۱۶/۷۰۹۸۳					آماره F
۰					احتمال (Prob)
۱/۷۰۳۵۵					آماره دورین-واتسون
متغیر توضیحی	ضریب	انحراف معیار	آماره t	احتمال	سطح اطمینان
BS	۰/۰۵۰۷۶۲	۰/۰۱۲۳۸۱	۴/۰۹۹۹۹۲	0	۹۵ درصد
LEV	-۰/۲۷۸۰۲	۰/۰۳۲۲۷۷	-۸/۶۱۳۵۹	0	۹۵ درصد
ROA	۰/۰۰۴۴۰۶	۰/۰۰۱۵۷۶	۲/۷۹۵۵۵۸	۰/۰۲۲۷	۹۵ درصد
SIZE	-۰/۰۰۰۰۹۷	۰/۰۰۰۲۱۷	-۰/۴۴۵۶۲	۰/۶۵۶۳	بدون معنی
C	۱/۳۲۴۱۸۹	۰/۲۶۷۰۶۶	۴/۹۵۸۲۸۴	0	۹۵ درصد

با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می‌توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معادله رگرسیون معنی‌دار است. نتایج مربوط به آماره دورین-واتسون (عدم خود همبستگی جملات خطا) برای مدل نشان از استقلال نسبی داده‌ها دارد.

ضریب تعیین مدل بیان‌کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (سطح افشای گزارشگری پایداری) می‌باشد که مطابق با جدول ۵ ضریب تعیین مدل ۰/۵۱ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۵۱ درصد تغییرات سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌ها به متغیرهای مورد نظر در مدل مربوط می‌شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی‌گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می‌شود که در این آزمون برابر ۴۹ درصد می‌باشد بنابراین به طور متوسط ۴۹ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط این مدل تبیین می‌شود. با توجه به نتایج آزمون مدل و احتمال مربوط به متغیرها، متغیر خود شیفتگی مدیران ($\frac{Bouns_{it}}{Salary_{it}}$) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین این متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار می‌باشد از بین متغیرهای کمکی، متغیرهای اهرم مالی (LEV) و سودآوری شرکت (ROA) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار می‌باشند؛ اما متغیر اندازه شرکت (SIZE) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار نمی‌باشد. لذا با توجه به معنادار بودن متغیر خود شیفتگی مدیران که متغیر اصلی در تأیید یا رد فرضیه می‌باشد می‌توان ادعا نمود خود شیفتگی مدیران بر سطح افشای گزارشگری

پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. لذا با توجه به نتایج مدل، فرضیه اصلی اول این پژوهش تأیید می‌گردد.

فرضیه اصلی دوم: ویژگی‌های هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد. این فرضیه در خصوص بررسی تأثیر ویژگی‌های هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مطرح شده و آزمون می‌گردد. نتایج مربوط به اثرات ثابت مقطعی و زمانی در جداول ۶ و ۷ ارائه شده است.

جدول ۶. نتایج اثرات ثابت مقطعی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test cross-section fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
Cross-sectionF	۲۳/۸۵۳۲	190,429	۰/۰۰۰
Cross-sectionChi-square	۹۶/۶۲۵	190	۰/۰۰۰

جدول ۷. نتایج اثرات ثابت زمانی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test period fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
PeriodF	۱/۱۳۵۲	4,349	۰/۰۶۸
PeriodChi-square	۲/۸۹۲۵	4	۰/۱۲۵

با توجه به آماره آزمون چاو در مورد اثرات ثابت مقطعی احتمال آن کوچکتر از ۰/۰۵ و در مورد اثرات ثابت زمانی احتمال آن بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین فرضیه H_1 مبنی بر تفاوت عرض از مبداها برای اثرات ثابت مقطعی تأیید شده لذا مدل اثرات ثابت مقطعی ارجح است.

بعد از انجام آزمون چاو و انتخاب مدل اثرات ثابت مقطعی برای انتخاب روش آزمون داده‌ها از بین دو روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می‌شود نتایج مربوط به آزمون هاسمن در جدول ۸ ارائه شده است.

جدول ۸. نتایج آزمون هاسمن

Correlated Random Effects - Hausman Test			
Test cross-sectionrandom effects			
Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
cross-sectionrandom	۱۹/۵۱۷	10	۰/۰۰۲

نتایج مربوط به آزمون فرضیه در جدول ۹ ارائه شده است.

جدول ۹. تجزیه و تحلیل فرضیه فرعی اول

دوره برآورد: ۱۳۹۵-۱۳۹۹					
Cross-section fixed (dummy variables)					
۰/۸۲۴۶۶۷				ضریب تعیین	
۰/۷۷۸۹۱۸				ضریب تعیین تعدیل شده	
۱۸/۰۲۵۸۶				آماره F	
۰				احتمال (Prob)	
۱,۷۸۰,۰۸۵				آماره دوربین-واتسون	
متغیر توضیحی	ضریب	انحراف معیار	آماره t	احتمال	سطح اطمینان
BSIZA	۰/۰۰۰۲۵۷	۰/۰۰۰۱۵۶	۱/۶۴۷۴۳۶	۰/۱۰۱۲	بدون معنی
BME	-۰/۰۰۰۰۷	۰/۰۰۰۳۳۶	-۰/۲۰۸۹۳	۰/۸۳۴۸	بدون معنی
BED	۰/۰۶۷۹۶۴	۰/۰۲۳۹۹۳	۲/۸۳۲۶۶	۰/۰۱۴۲	۹۵ درصد
BST	۰/۲۷۲۴۲	۰/۰۲۸۱۲۱	۹/۶۸۷۵۳	0	۹۵ درصد
BOW	-۰/۰۷۶۱۳	۰/۰۰۹۹۵۲	-۷/۶۴۹۶۲	0	۹۵ درصد
BNOB	۰/۲۷۹۰۷	۰/۰۲۹۶۳۶	۹/۴۱۶۴۲	0	۹۵ درصد
LEV	-۰/۰۷۱۰۹	۰/۰۱۷۸۱۹	-۳/۹۸۹۲۸	۰/۰۰۰۱	۹۵ درصد
ROA	۱/۳۸۰۷۴۹	۰/۱۴۴۵۸۳	۹/۵۴۹۸۷۱	0	۹۵ درصد
SIZE	۰/۰۰۲۹۷	۰/۰۰۱۷۹۵	۱/۶۵۴۵۹۶	۰/۰۹۸۴	بدون معنی
C	۰/۰۴۵۰۰۱	۰/۰۲۰۲۶	۲/۲۲۱۱۷۵	۰/۰۲۶۶	۹۵ درصد

با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معادله رگرسیون معنی دار است. نتایج مربوط به آماره دوربین-واتسون (عدم خود همبستگی جملات خطا) برای مدل نشان از استقلال نسبی داده ها دارد.

ضریب تعیین مدل بیان کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (سطح افشای گزارشگری پایداری) می باشد که مطابق با جدول ۹ ضریب تعیین مدل ۰/۸۲ بدست آمده و این مقدار نشان می دهد که ۸۲ درصد تغییرات سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت ها به متغیرهای مورد نظر در مدل مربوط می شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می شود که در این آزمون برابر ۷۷ درصد می باشد بنابراین به طور متوسط ۷۷ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط این مدل تبیین می شود. با توجه به نتایج آزمون مدل و احتمال مربوط به متغیرها، متغیرهای تحصیلات هیأت مدیره (BED)، ثبات هیأت مدیره (BST)، مالکیت هیأت مدیره (BOW) و غیرموظف بودن هیأت مدیره (BNOB) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ می باشد بنابراین این متغیرها در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار می باشد اما متغیرهای اندازه هیأت مدیره (BSIZA)، جلسات هیأت مدیره (BME) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار نمی باشد از بین متغیرهای کمکی، متغیرهای اهرم مالی (LEV) و سودآوری شرکت (ROA) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار می باشند اما متغیر اندازه شرکت

(SIZE) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار نمی باشد. لذا با توجه به معنادار بودن متغیرهای تحصیلات هیأت مدیره، ثبات هیأت مدیره، مالکیت هیأت مدیره و غیرموظف بودن هیأت مدیره و همچنین بی معنی بودن متغیرهای اندازه هیأت مدیره و جلسات هیأت مدیره که متغیرهای اصلی در تأیید یا رد فرضیه می باشد می توان ادعا نمود تحصیلات هیأت مدیره، ثبات هیأت مدیره، مالکیت هیأت مدیره و غیرموظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد اما متغیرهای اندازه هیأت مدیره و جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد.

فرضیه فرعی اول: اندازه هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.
این فرضیه در خصوص بررسی تأثیر اندازه هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مطرح شده و می گردد:
نتایج مربوط به اثرات ثابت مقطعی و زمانی در جداول ۱۰ و ۱۱ ارائه شده است.

جدول ۱۰. نتایج اثرات ثابت مقطعی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test cross-section fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
Cross-sectionF	۲۱/۶۲۸۳	190,429	۰/۰۰۰
Cross-sectionChi-square	۱۱۷/۹۱	190	۰/۰۰۰

جدول ۱۱. نتایج اثرات ثابت زمانی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test period fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
PeriodF	۰/۳۸۰۱	4,349	۰/۴۹۱۷
PeriodChi-square	۱/۳۴۲۱	4	۰/۸۸۵۷

با توجه به آماره آزمون چاو در مورد اثرات ثابت مقطعی احتمال آن کوچکتر از ۰/۰۵ و در مورد اثرات ثابت زمانی احتمال آن بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد بنابراین فرضیه H_1 مبنی بر تفاوت عرض از مبداها برای اثرات ثابت مقطعی تأیید شده لذا مدل اثرات ثابت مقطعی ارجح است.

بعد از انجام آزمون چاو و انتخاب مدل اثرات ثابت مقطعی برای انتخاب روش آزمون داده ها از بین دو روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می شود نتایج مربوط به آزمون هاسمن در جدول ۱۲ ارائه شده است.

جدول ۱۲. نتایج آزمون هاسمن

Correlated Random Effects - Hausman Test			
Test cross-section random effects			
Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
cross-section random	۱۹/۱۵۱۱	5	۰/۰۰۷

نتایج مربوط به آزمون فرضیه در جدول ۱۳ ارائه شده است.

جدول ۱۳. تجزیه و تحلیل فرضیه فرعی اول

دوره برآورد: ۱۳۹۵-۱۳۹۹					
Cross-section fixed (dummy variables)					
۰/۴۰۲۲۹				ضریب تعیین	
۰/۳۸۴۸۱۷				ضریب تعیین تعدیل شده	
۱۷/۸۷۶۴۶				آماره F	
۰				احتمال (Prob)	
۱/۷۱۱۴۳۸				آماره دوربین-واتسون	
متغیر توضیحی	ضریب	انحراف معیار	آماره t	احتمال	سطح اطمینان
BSIZA	۰/۰۰۳۰۶۹	۰/۰۰۱۸۴۴	۱/۶۶۴۳۱۷	۰/۰۹۶۴	بدون معنی
LEV	-۰/۲۷۷۷۴	۰/۰۲۹۵۴۷	-۹/۳۹۹۷۷	0	۹۵ درصد
ROA	۰/۰۵۱۱۷۵	۰/۰۰۷۵۹۶	۶/۷۳۷۰۹۸	0	۹۵ درصد
SIZE	-۰/۰۰۰۰۱۱	۰/۰۰۰۳۵۴	-۰/۳۱۹۲۱	۰/۷۴۸۹	بدون معنی
C	۱/۳۳۳۲۹۵	۰/۱۴۳۸۴۱	۹/۲۶۹۲۲۸	0	۹۵ درصد

با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معادله رگرسیون معنی دار است. نتایج مربوط به آماره دوربین-واتسون (عدم خود همبستگی جملات خطا) برای مدل نشان از استقلال نسبی داده ها دارد.

ضریب تعیین مدل بیان کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (سطح افشای گزارشگری پایداری) می باشد که مطابق با جدول ۱۳ ضریب تعیین مدل ۰/۴۰ بدست آمده و این مقدار نشان می دهد که ۴۰ درصد تغییرات سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت ها به متغیرهای مورد نظر در مدل مربوط می شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می شود که در این آزمون برابر ۳۸ درصد می باشد بنابراین به طور متوسط ۳۸ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط این مدل تبیین می شود. با توجه به نتایج آزمون مدل و احتمال مربوط به متغیرها، متغیر اندازه هیأت مدیره (BSIZA) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ می باشد بنابراین این متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار نمی باشد از بین متغیرهای کمکی، متغیرهای اهرم مالی (LEV) و سودآوری شرکت (ROA) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار می باشند؛ اما متغیر اندازه شرکت (SIZE) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار نمی باشد. لذا با توجه به معنادار نبودن متغیر اندازه هیأت مدیره که متغیر اصلی در تأیید یا رد فرضیه می باشد می توان ادعا نمود اندازه هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد. لذا با توجه به نتایج مدل، فرضیه فرعی اول این پژوهش تأیید نمی گردد.

فرضیه فرعی دوم: جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد.

این فرضیه در خصوص بررسی تأثیر جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مطرح شده و آزمون می گردد:

نتایج مربوط به اثرات ثابت مقطعی و زمانی در جداول ۱۴ و ۱۵ ارائه شده است.

جدول ۱۴. نتایج اثرات ثابت مقطعی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test cross-section fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
Cross-sectionF	۲۳/۳۵۷۱	190,429	۰/۰۰۰
Cross-sectionChi-square	۶۲/۳۵۷۸	190	۰/۰۰۰

جدول ۱۵. نتایج اثرات ثابت زمانی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test period fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
PeriodF	۰/۹۱۴۳	4,349	۰/۲۱۲۷
PeriodChi-square	۱/۸۴۵۳	4	۰/۴۹۵۲

با توجه به آماره آزمون چاو در مورد اثرات ثابت مقطعی احتمال آن کوچکتر از ۰/۰۵ و در مورد اثرات ثابت زمانی احتمال آن بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین فرضیه H_1 مبنی بر تفاوت عرض از مبداها برای اثرات ثابت مقطعی تأیید شده لذا مدل اثرات ثابت مقطعی ارجح است.

بعد از انجام آزمون چاو و انتخاب مدل اثرات ثابت مقطعی برای انتخاب روش آزمون داده‌ها از بین دو روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می‌شود نتایج مربوط به آزمون هاسمن در جدول ۱۶ ارائه شده است.

جدول ۱۶. نتایج آزمون هاسمن

Correlated Random Effects - Hausman Test			
Test cross-sectionrandom effects			
Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
cross-sectionrandom	۱۷/۱۹۳۱	5	۰/۰۰۱

نتایج مربوط به آزمون فرضیه در جدول ۱۷ ارائه شده است.

جدول ۱۷. تجزیه و تحلیل فرضیه فرعی دوم

دوره برآورد: ۱۳۹۹-۱۳۹۵					
Cross-section fixed (dummy variables)					
۰/۳۹۵۸۰۱					ضریب تعیین
۰/۳۶۰۷۶۹					ضریب تعیین تعدیل شده
۳/۵۲۳۶۲۹					آماره F
۰					احتمال (Prob)
۲/۱۷۴۲۷۹					آماره دوربین-واتسون
متغیر توضیحی	ضریب	انحراف معیار	آماره t	احتمال	سطح اطمینان
BME	-۰/۰۰۰۴۷	۰/۰۰۰۴۵۵	-۱/۰۳۳۹۵۶	۰/۲۹۸۳	بدون معنی
LEV	-۰/۰۲۸۳۶	۰/۰۳۵۲۰۱	-۰/۸۰۵۹۱	۰/۴۲۰۵	۹۵ درصد
ROA	۰/۰۰۲۴۵۵	۰/۰۰۰۸۲۳	۲/۹۸۲۹۸۹	۰/۰۱۲۲	۹۵ درصد
SIZE	۱/۶۷۲۱۷	۱/۲۹۶۵۰۷	۱/۲۸۹۷۵	۰/۱۹۷۵	بدون معنی
C	۰/۱۶۰۳۹۵	۰/۰۶۸۸۱	۲/۳۳۰۹۸۴	۰/۰۳۶۷	۹۵ درصد

با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می‌توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معادله رگرسیون معنی‌دار است. نتایج مربوط به آماره دوربین - واتسون (عدم خود همبستگی جملات خطا) برای مدل نشان از استقلال نسبی داده‌ها دارد.

ضریب تعیین مدل بیان‌کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (سطح افشای گزارشگری پایداری) می‌باشد که مطابق با جدول ۱۷ ضریب تعیین مدل ۰/۳۹ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۳۹ درصد تغییرات سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌ها به متغیرهای مورد نظر در مدل مربوط می‌شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی‌گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می‌شود که در این آزمون برابر ۳۶ درصد می‌باشد بنابراین به طور متوسط ۳۶ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط این مدل تبیین می‌شود. با توجه به نتایج آزمون مدل و احتمال مربوط به متغیرها، متغیر جلسات هیأت مدیره (BME) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین این متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار نمی‌باشد از بین متغیرهای کمکی، متغیرهای اهرم مالی (LEV) و سودآوری شرکت (ROA) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار می‌باشند؛ اما متغیر اندازه شرکت (SIZE) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار نمی‌باشد. لذا با توجه به معنادار بودن متغیر جلسات هیأت مدیره که متغیر اصلی در تأیید یا رد فرضیه می‌باشد می‌توان ادعا نمود جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد. لذا با توجه به نتایج مدل، فرضیه فرعی دوم این پژوهش تأیید نمی‌گردد.

فرضیه فرعی سوم: تحصیلات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد. این فرضیه در خصوص بررسی تأثیر تحصیلات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مطرح شده و آزمون می‌گردد.

نتایج مربوط به اثرات ثابت مقطعی و زمانی در جداول ۱۸ و ۱۹ ارائه شده است.

جدول ۱۸. نتایج اثرات ثابت مقطعی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test cross-section fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
Cross-sectionF	۲۹/۷۹۳۲	190,429	۰/۰۰۰
Cross-sectionChi-square	۱۷۵/۶۵۵	190	۰/۰۰۰

جدول ۱۹. نتایج اثرات ثابت زمانی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test period fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
PeriodF	۰/۸۳۵۲	4,349	۰/۲۱۸
PeriodChi-square	۱/۶۸۲۵	4	۰/۴۲۹

با توجه به آماره آزمون چاو در مورد اثرات ثابت مقطعی احتمال آن کوچکتر از ۰/۰۵ و در مورد اثرات ثابت زمانی احتمال آن بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین فرضیه H_1 مبنی بر تفاوت عرض از مبداها برای اثرات ثابت مقطعی تأیید شده لذا مدل اثرات ثابت مقطعی ارجح است.

بعد از انجام آزمون چاو و انتخاب مدل اثرات ثابت مقطعی برای انتخاب روش آزمون داده‌ها از بین دو روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می‌شود نتایج مربوط به آزمون هاسمن در جدول ۲۰ ارائه شده است.

جدول ۲۰. نتایج آزمون هاسمن

Correlated Random Effects - Hausman Test			
Test cross-section random effects			
Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
cross-section random	۴۹/۵۳۷	5	۰/۰۰۰

نتایج مربوط به آزمون فرضیه در جدول ۲۱ ارائه شده است.

جدول ۲۱. تجزیه و تحلیل فرضیه فرعی سوم

دوره برآورد: ۱۳۹۵-۱۳۹۹					
Cross-section fixed (dummy variables)					
۰/۵۴۹۰۹۴			ضریب تعیین		
۰/۵۱۲۴۹۳			ضریب تعیین تعدیل شده		
۱۷/۵۷۶۸۶			آماره F		
۰			احتمال (Prob)		
۱/۸۴۲۴			آماره دورین-واتسون		
متغیر توضیحی	ضریب	انحراف معیار	آماره t	احتمال	سطح اطمینان
BED	۰/۰۷۴۵۵۸	۰/۰۱۳۸۲۴	۵/۳۹۳۳۷۴	0	۹۵ درصد
LEV	-۰/۲۷۳۲۴	۰/۰۲۹۲۹۹	-۹/۳۲۵۹۲	0	۹۵ درصد
ROA	۰/۰۰۳۹۸۸	۰/۰۰۱۵۶۵	۲/۵۴۸۲۴۳	۰/۰۲۶۶	۹۵ درصد
SIZE	-۰/۰۰۰۱۳	۰/۰۰۰۲۱۵	-۰/۶۰۴۶۵	۰/۵۴۶۸	بدون معنی
C	۱/۳۱۱۳۴۵	۰/۲۶۳۴۲۶	۴/۹۷۸۰۳۹	0	۹۵ درصد

با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می‌توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معادله رگرسیون معنی‌دار است. نتایج مربوط به آماره دورین-واتسون (عدم خود همبستگی جملات خطا) برای مدل نشان از استقلال نسبی داده‌ها دارد.

ضریب تعیین مدل بیان‌کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (سطح افشای گزارشگری پایداری) می‌باشد که مطابق با جدول ۲۱ ضریب تعیین مدل ۰/۵۴ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۵۴ درصد تغییرات سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌ها به متغیرهای مورد نظر در مدل مربوط می‌شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی‌گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می‌شود که در این آزمون برابر ۵۱ درصد می‌باشد بنابراین به طور متوسط ۵۱ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط این مدل تبیین می‌شود. با توجه به نتایج آزمون مدل و احتمال مربوط به متغیرها، متغیر تحصیلات هیأت مدیره (BED) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین این متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار می‌باشد از بین متغیرهای کمکی، متغیرهای اهرم مالی (LEV) و سودآوری شرکت (ROA) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار می‌باشند؛ اما متغیر اندازه شرکت (SIZE) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار نمی‌باشد. لذا با توجه به معنادار بودن متغیر تحصیلات

هیأت مدیره که متغیر اصلی در تأیید یا رد فرضیه می‌باشد می‌توان ادعا نمود تحصیلات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. لذا با توجه به نتایج مدل، فرضیه فرعی سوم این پژوهش تأیید می‌گردد.

فرضیه فرعی چهارم: مالکیت هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد. این فرضیه در خصوص بررسی تأثیر مالکیت هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مطرح شده و آزمون می‌گردد.

نتایج مربوط به اثرات ثابت مقطعی و زمانی در جداول ۲۲ و ۲۳ ارائه شده است.

جدول ۲۲. نتایج اثرات ثابت مقطعی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test cross-section fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
Cross-sectionF	۱۵/۹۵۳	190,429	۰/۰۰۰
Cross-sectionChi-square	۹۷/۸۵۳	190	۰/۰۰۰

جدول ۲۳. نتایج اثرات ثابت زمانی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test period fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
PeriodF	۰/۸۹۶۱	4,349	۰/۴۰۸۳
PeriodChi-square	۲/۰۴۸۱	4	۰/۸۲۵۷

با توجه به آماره آزمون چاو در مورد اثرات ثابت مقطعی احتمال آن کوچکتر از ۰/۰۵ و در مورد اثرات ثابت زمانی احتمال آن بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین فرضیه H_1 مبنی بر تفاوت عرض از مبداها برای اثرات ثابت مقطعی تأیید شده لذا مدل اثرات ثابت مقطعی ارجح است.

بعد از انجام آزمون چاو و انتخاب مدل اثرات ثابت مقطعی برای انتخاب روش آزمون داده‌ها از بین دو روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می‌شود نتایج مربوط به آزمون هاسمن در جدول ۲۴ ارائه شده است.

جدول ۲۴. نتایج آزمون هاسمن

Correlated Random Effects - Hausman Test			
Test cross-section random effects			
Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
cross-section random	۲۳/۱۷۸	5	۰/۰۰۰

نتایج مربوط به آزمون فرضیه در جدول ۲۵ ارائه شده است.

جدول ۲۵. تجزیه و تحلیل فرضیه فرعی چهارم

دوره برآورد: ۱۳۹۵-۱۳۹۹					
Cross-section fixed (dummy variables)					
۰/۵۹۵۹۵۱				ضریب تعیین	
۰/۵۶۵۹۶۴				ضریب تعیین تعدیل شده	
۱۴/۱۲۳۴۳				آماره F	
۰				احتمال (Prob)	
۱/۸۰۱۷۸۱				آماره دورین- واتسون	
متغیر توضیحی	ضریب	انحراف معیار	آماره t	احتمال	سطح اطمینان
BOW	-۰/۲۷۹۲۹	۰/۰۲۹۵۶۷	-۹/۴۴۵۸۷	0	۹۵ درصد
LEV	-۰/۰۶۷۶۵	۰/۰۱۰۰۲۶	-۶/۷۴۷۱۶	0	۹۵ درصد
ROA	۰/۰۰۵۰۸۳	۰/۰۰۱۸۵	۲/۷۴۷۵۶۸	۰/۰۱۶	۹۵ درصد
SIZE	-۰/۰۰۰۱۸	۰/۰۰۰۳۸۷	-۰/۴۶۵۱۲	۰/۶۴۲۵	بدون معنی
C	۱/۲۳۴۴۳۵	۰/۱۴۵۸۸۱	۸/۴۶۱۹۳۱	0	۹۵ درصد

با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معادله رگرسیون معنی دار است. نتایج مربوط به آماره دورین- واتسون (عدم خود همبستگی جملات خطا) برای مدل نشان از استقلال نسبی داده ها دارد.

ضریب تعیین مدل بیان کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (سطح افشای گزارشگری پایداری) می باشد که مطابق با جدول ۲۵ ضریب تعیین مدل ۰/۵۹ بدست آمده و این مقدار نشان می دهد که ۵۹ درصد تغییرات سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت ها به متغیرهای مورد نظر در مدل مربوط می شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می شود که در این آزمون برابر ۵۶ درصد می باشد بنابراین به طور متوسط ۵۶ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط این مدل تبیین می شود. با توجه به نتایج آزمون مدل و احتمال مربوط به متغیرها، متغیر مالکیت هیأت مدیره (BOW) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ می باشد بنابراین این متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار می باشد از بین متغیرهای کمکی، متغیرهای اهرم مالی (LEV) و سودآوری شرکت (ROA) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار می باشند؛ اما متغیر اندازه شرکت (SIZE) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار نمی باشد لذا با توجه به معنادار بودن متغیر مالکیت هیأت مدیره که متغیر اصلی در تأیید یا رد فرضیه می باشد می توان ادعا نمود مالکیت هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. لذا با توجه به نتایج مدل، فرضیه فرعی چهارم این پژوهش تأیید می گردد.

فرضیه فرعی پنجم: ثبات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد. این فرضیه در خصوص بررسی وجود تأثیر ثبات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مطرح شده و آزمون می گردد: نتایج مربوط به اثرات ثابت مقطعی و زمانی در جداول ۲۶ و ۲۷ ارائه شده است.

جدول ۲۶. نتایج اثرات ثابت مقطعی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test cross-section fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
Cross-sectionF	۱۵/۸۵۷۱	190,429	۰/۰۰۰
Cross-sectionChi-square	۷۹/۸۵۷	190	۰/۰۰۰

جدول ۲۷. نتایج اثرات ثابت زمانی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test period fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
PeriodF	۱/۱۲۴۴	4,349	۰/۱۷۵۴
PeriodChi-square	۲/۰۵۴	4	۰/۳۵۹۱

با توجه به آماره آزمون چاو در مورد اثرات ثابت مقطعی احتمال آن کوچکتر از ۰/۰۵ و در مورد اثرات ثابت زمانی احتمال آن بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین فرضیه H_1 مبنی بر تفاوت عرض از مبداها برای اثرات ثابت مقطعی تأیید شده لذا مدل اثرات ثابت مقطعی ارجح است.

بعد از انجام آزمون چاو و انتخاب مدل اثرات ثابت مقطعی برای انتخاب روش آزمون داده‌ها از بین دو روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می‌شود نتایج مربوط به آزمون هاسمن در جدول ۲۸ ارائه شده است.

جدول ۲۸. نتایج آزمون هاسمن

Correlated Random Effects - Hausman Test			
Test cross-section random effects			
Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
cross-section random	۲۱/۱۱۹	5	۰/۰۰۳

نتایج مربوط به آزمون فرضیه در جدول ۲۹ ارائه شده است.

جدول ۲۹. تجزیه و تحلیل فرضیه فرعی پنجم

دوره برآورد: ۱۳۹۵-۱۳۹۹					
Cross-section fixed (dummy variables)					
۰/۶۳۹۸۲۲			ضریب تعیین		
۰/۵۹۲۸۰۸			ضریب تعیین تعدیل شده		
۱۷/۴۳۸۰۳			آماره F		
۰			احتمال (Prob)		
۱/۸۸۸۳۳۱			آماره دوربین-واتسون		
متغیر توضیحی	ضریب	انحراف معیار	آماره t	احتمال	سطح اطمینان
BST	۰/۰۰۲۸۹۶	۰/۰۰۱۳۵۲	۲/۱۴۱۳۸۹	۰/۰۳۷	۹۵ درصد
LEV	-۰/۲۷۳۰۶	۰/۰۲۸۱۸۵	-۹/۶۸۸۱۸	0	۹۵ درصد
ROA	۰/۰۷۱۱۱۷	۰/۰۱۱۹۸۳	۵/۹۳۴۸۷۸	0	۹۵ درصد
SIZE	-۰/۰۰۰۱۲	۰/۰۰۰۳۵۷	-۰/۳۲۶۳۱	۰/۷۴۴۳	بدون معنی
C	۱/۳۳۱۰۳۳	۰/۱۴۷۳۳	۹/۰۳۴۳۶۸	0	۹۵ درصد

با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معادله رگرسیون معنی دار است. نتایج مربوط به آماره دوربین - واتسون (عدم خود همبستگی جملات خطا) برای مدل نشان از استقلال نسبی داده ها دارد.

ضریب تعیین مدل بیان کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (سطح افشای گزارشگری پایداری) می باشد که مطابق با جدول ۲۹ ضریب تعیین مدل ۰/۶۳ بدست آمده و این مقدار نشان می دهد که ۶۳ درصد تغییرات سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت ها به متغیرهای مورد نظر در مدل مربوط می شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می شود که در این آزمون برابر ۵۹ درصد می باشد بنابراین به طور متوسط ۵۹ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط این مدل تبیین می شود. با توجه به نتایج آزمون مدل و احتمال مربوط به متغیرها، متغیر ثبات هیأت مدیره (BST) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ می باشد بنابراین این متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار می باشد از بین متغیرهای کمکی، متغیرهای اهرم مالی (LEV) و سودآوری شرکت (ROA) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار می باشند؛ اما متغیر، اندازه شرکت (SIZE) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی دار نمی باشد. لذا با توجه به معنادار بودن متغیر ثبات هیأت مدیره که متغیر اصلی در تأیید یا رد فرضیه می باشد می توان ادعا نمود ثبات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. لذا با توجه به نتایج مدل، فرضیه فرعی پنجم این پژوهش تأیید می گردد.

فرضیه فرعی ششم: غیر موظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری تأثیر معنادار دارد. این فرضیه در خصوص بررسی تأثیر غیر موظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مطرح شده و آزمون می گردد:

نتایج مربوط به اثرات ثابت مقطعی و زمانی در جداول ۳۰ و ۳۱ ارائه شده است.

جدول ۳۰. نتایج اثرات ثابت مقطعی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test cross-section fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
Cross-sectionF	۳۹/۸۳۲	190,429	۰/۰۰۰
Cross-sectionChi-square	۱۴۵/۰۹۵	190	۰/۰۰۰

جدول ۳۱. نتایج اثرات ثابت زمانی

Redundant Fixed Effects Tests			
Test period fixed effects			
EffectsTest	Statistic	.d.f	.Prob
PeriodF	۱/۰۳۹۲	4,349	۰/۰۵۹
PeriodChi-square	۲/۹۶۲۵	4	۰/۱۲۹

با توجه به آماره آزمون چاو در مورد اثرات ثابت مقطعی احتمال آن کوچکتر از ۰/۰۵ و در مورد اثرات ثابت زمانی احتمال آن بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد بنابراین فرضیه H_1 مبنی بر تفاوت عرض از مبداها برای اثرات ثابت مقطعی تأیید شده لذا مدل اثرات ثابت مقطعی ارجح است.

بعد از انجام آزمون چاو و انتخاب مدل اثرات ثابت مقطعی برای انتخاب روش آزمون داده‌ها از بین دو روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می‌شود نتایج مربوط به آزمون هاسمن در جدول ۳۲ ارائه شده است.

جدول ۳۲. نتایج آزمون هاسمن

Correlated Random Effects - Hausman Test			
Test cross-section random effects			
Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
cross-section random	۲۶/۵۲۱	5	۰/۰۰۴

نتایج مربوط به آزمون فرضیه در جدول ۳۳ ارائه شده است.

جدول ۳۳. تجزیه و تحلیل فرضیه فرعی ششم

دوره برآورد: ۱۳۹۹-۱۳۹۵					
Cross-section fixed (dummy variables)					
۰/۶۵۵۹۹۶					ضریب تعیین
۰/۶۲۵۳۷۵					ضریب تعیین تعدیل شده
۱۵/۹۲۲۱۸					آماره F
۰					احتمال (Prob)
۱/۷۵۱۲۰۳					آماره دوربین-واتسون
متغیر توضیحی	ضریب	انحراف معیار	آماره t	احتمال	سطح اطمینان
BNOB	۰/۰۱۰۷۴	۰/۰۰۵۱۴۷	۲/۰۸۶۵۳۱	۰/۰۳۲۴	۹۵ درصد
LEV	-۰/۰۶۷۲۵	۰/۰۱۰۱۰۸	-۶/۶۵۲۹۵	0	۹۵ درصد
ROA	۱/۲۲۸۹۲۱	۰/۱۴۷۰۴۳	۸/۳۵۷۵۶۲	0	۹۵ درصد
SIZE	۰/۰۰۳۰۸۵	۰/۰۰۱۸۵۲	۱/۶۶۵۷۶۷	۰/۰۹۶۲	بدون معنی
C	۰/۰۰۰۵۲۱	۰/۰۰۱۲۲۷	۰/۴۲۴۷۱۷	۰/۴۳۱۱	بدون معنی

ضریب تعیین مدل بیان کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (سطح افشای گزارشگری پایداری) می‌باشد که مطابق با جدول ۳۳ ضریب تعیین مدل ۰/۶۵ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۶۵ درصد تغییرات سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌ها به متغیرهای مورد نظر در مدل مربوط می‌شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی‌گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می‌شود که در این آزمون برابر ۶۲ درصد می‌باشد بنابراین به طور متوسط ۶۲ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط این مدل تبیین می‌شود. با توجه به نتایج آزمون مدل و احتمال مربوط به متغیرها، متغیر غیر موظف بودن هیأت مدیره (BST) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین این متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار می‌باشد از بین متغیرهای کمکی، متغیرهای اهرم مالی (LEV) و سودآوری شرکت (ROA) دارای احتمال کمتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار می‌باشند؛ اما متغیر، اندازه شرکت (SIZE) دارای احتمال بیشتر از ۰/۰۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد در مدل معنی‌دار نمی‌باشد. لذا با توجه به معنادار بودن متغیر غیر موظف بودن هیأت مدیره که متغیر اصلی در تأیید یا رد فرضیه می‌باشد می‌توان ادعا نمود غیر موظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. لذا با توجه به نتایج مدل، فرضیه فرعی ششم این پژوهش تأیید می‌گردد.

۵. بحث و نتیجه گیری

در فرضیه اصلی اول تأثیر خود شیفتگی مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه اصلی اول حاکی از معنی دار بودن خود شیفتگی مدیران به عنوان متغیر اصلی در فرضیه بود؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، خودشیفتگی مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت اشاره به اقدام‌های داوطلبانه مدیریتی دارد که برای پیشبرد برخی از مسائل اجتماعی و فراتر از منافع شرکت، مورد نیاز است. در این زمینه، دیدگاه‌های مدیران در افشای اطلاعات و همچنین، عمل به فعالیت‌های مرتبط با سطح افشای گزارشگری پایداری، تأثیرگذار است. برای نمونه، خودشیفتگی مدیران به عنوان یکی از ویژگی‌های شخصیتی، تأثیر قابل توجهی در اخذ چنین تصمیم‌های اختیاری و در نتیجه تمایل شرکت به افشای اطلاعات مربوط گزارشگری پایداری شرکت دارد؛ زیرا افراد و مدیران خودشیفته نیز واقعیت را در خود تفسیر و تصویر کرده و به گونه مداوم دنبال توجه و تقویت دیدگاه‌های مثبت خود و دیگران در رابطه با خود هستند که این دیدگاه بر افشا و عمل به افشای گزارشگری پایداری مؤثر است.

در فرضیه دوم تأثیر ویژگی‌های هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه اصلی دوم حاکی از معنی دار بودن متغیرهای تحصیلات هیأت مدیره، ثبات هیأت مدیره، مالکیت هیأت مدیره و غیرموظف بودن هیأت مدیره و همچنین بی‌معنی بودن متغیرهای اندازه هیأت مدیره و جلسات هیأت مدیره به عنوان متغیرهای اصلی در فرضیه بود؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، از بین ویژگی‌های هیأت مدیره متغیرهای تحصیلات هیأت مدیره، ثبات هیأت مدیره، مالکیت هیأت مدیره و غیرموظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد و متغیرهای اندازه هیأت مدیره و جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد.

در فرضیه فرعی اول تأثیر اندازه هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه حاکی از معنی دار نبودن اندازه هیأت مدیره به عنوان متغیر اصلی در فرضیه بود؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، اندازه هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد.

در فرضیه فرعی دوم تأثیر جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه حاکی از معنی دار نبودن جلسات هیأت مدیره به عنوان متغیر اصلی در فرضیه بود؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد.

نتایج پژوهش نشان داد اندازه هیأت مدیره و تعداد جلسات تأثیر چندانی بر میزان گزارشگری زیست محیطی و راهبری ندارد شاید علت آن می‌تواند به دلایل زیر باشد، اول آنکه طبق اصلاحیه قانون تجارت، تعداد هیأت مدیره بیشتر شرکت‌های سهامی عام تعداد ۵ نفر هستند از این رو می‌تواند نتایج تحقیق مذکور را تحت تأثیر قرار دهد دوم آنکه مسایل راهبردی غیرمالی شرکتی در کلیه جلسات هیأت مدیره مطرح نمی‌شود لذا افزایش یا کاهش جلسات هیأت مدیره بر سطح افشای

گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد نتیجه مذکور با پژوهش هجی (۲۰۱۳) مطابقت دارد.

در فرضیه فرعی سوم تأثیر تحصیلات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه حاکی از معنی‌دار بودن تحصیلات هیأت مدیره به عنوان متغیر اصلی در فرضیه بود؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، تحصیلات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

در فرضیه فرعی چهارم تأثیر مالکیت هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه حاکی از معنی‌دار بودن مالکیت هیأت مدیره به عنوان متغیر اصلی در فرضیه بود؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، مالکیت هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. از طرفی علامت ضریب متغیر مالکیت هیأت مدیره در مدل منفی می‌باشد بنابراین می‌توان ادعا نمود تأثیر مالکیت هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری منفی می‌باشد به عبارتی هر چه میزان مالکیت اعضای هیأت مدیره بیشتر بوده میزان افشای زیست محیطی، اجتماعی و راهبری در شرکت، افزایش یافته است؛ علت آن می‌تواند این امر باشد که هر چه میزان مالکیت مدیران افزایش یابد ممکن است مدیران جهت حفظ منافع خود، کمتر متمایل به پرداخت هزینه در راستای انجام فعالیت‌های زیست محیطی، اجتماعی و راهبری شرکت باشند. نتیجه مذکور با پژوهش هجی (۲۰۱۳) مطابقت دارد.

در فرضیه فرعی پنجم تأثیر ثبات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه حاکی از معنی‌دار بودن ثبات هیأت مدیره به عنوان متغیر اصلی در فرضیه بود؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، ثبات هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. تأثیر ثبات هیأت مدیره در اعضای هیأت مدیره میزان گزارشگری زیست اجتماعی، محیطی و راهبری را افزایش می‌دهد دلیل آن می‌تواند افزایش تجربه و بلوغ فکری این افراد در شرکت مربوطه و درک منافع بلندمدت گزارشگری پایداری دانست؛ که منجر به افشای مسائل غیرمالی شرکت خواهد شد. نتیجه این فرضیه با پژوهش جیاتیاراکس (۲۰۱۴) مطابقت دارد.

در فرضیه فرعی ششم تأثیر غیر موظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه حاکی از معنی‌دار بودن غیر موظف بودن هیأت مدیره به عنوان متغیر اصلی در فرضیه بود؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، غیر موظف بودن هیأت مدیره بر سطح افشای گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

۶. منابع و مآخذ

- عبدی، مصطفی؛ کردستانی، غلامرضا؛ رضازاده، جواد (۱۳۹۸). طراحی الگوی منسجم گزارشگری پایداری شرکت‌ها، پژوهش‌های حسابداری مالی، سال یازدهم، شماره ۴، صص ۲۳-۴۴
- ملکیان، اسفندیار؛ فخاری، حسین؛ جفائی رهنی، منیر (۱۳۹۸). بررسی تأثیر ویژگی‌های هیأت مدیره شرکت بر میزان گزارشگری زیست محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی. مجله دانش حسابداری، ۱۰(۲)، ۷۷-۱۱۲.

- مشایخ، شهناز؛ حبیب‌زاده، ملیحه؛ حسن‌زاده کوچو، محمود (۱۳۹۹). تأثیر خودشیفتگی مدیران بر افشای اختیاری اطلاعات شرکت‌ها. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۷(۴)، ۶۴۹-۶۷۱.
- لطفی، محسن؛ قادرزاده، سیدکریم (۱۳۹۹). بررسی تأثیر ویژگی‌های شخصیتی و ساختاری مدیریت بر نحوه ایفای مسئولیت‌های اجتماعی شرکت‌ها: با تأکید بر مدل‌های داده‌کاوی و تحلیل پوششی داده‌ها. مجله علمی دانش حسابداری مالی، ۷(۴)، ۱۲۷-۱۵۳.
- عامری، حسین (۱۳۹۸). بررسی تأثیر ویژگی‌های هیأت مدیره بر افشای گزارش پایداری شرکت‌ها. پژوهش حسابداری و حسابرسی، ۹(۳)، ۱۸۵-۲۰۲.
- بذرافشان، وجیهه؛ بذرافشان، آمنه؛ صالحی، مهدی (۱۳۹۷). بررسی تأثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی. فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۵(۴)، ۴۵۷-۴۷۸.
- Zimon, G., Arianpoor, A., Salehi, M. (2022). Sustainability Reporting and Corporate Reputation: *The Moderating Effect of CEO Opportunistic Behavior*. 14(3).
- Yung, H., Shi, X., Wang, S. (2021). Moderating Effect of Chief Executive Officer Narcissism in the Relationship Between Corporate Social Responsibility and Green Technology Innovation.
- Al-Shammari, M., Rasheed, A., Al-Shammari, H. (2019). CEO narcissism and corporate social responsibility: Does CEO narcissism affect CSR focus? *Journal of Business Research*. 104. 106-117.
- Petrenko, O. V., Aime, F., Ridge, J. and Hill, A. (2016). Corporate Social Responsibility or CEO Narcissism? CSR Motivations and Organizational Performance. *Strategic Management Journal*, 37 (2), 262-279.
- Giannarakis, G. (2014). The determinants influencing the extent of CSR disclosure. *International Journal of Law and Management*, 56 (5), 393-416.

Investigating The Effect of Narcissism and Characteristics of Managers on The Level of Sustainability Reporting Disclosure of Companies Listed on The Tehran Stock Exchange.

Zainab Zahmatkesh*¹

Soheila Shahrastani²

Mahdieh Hosseinipour³

Abstract

Corporate sustainability reporting is the company's economic, social and environmental forecasts that show how a business unit will implement its development plans in the future, considering these issues. For this reason, corporate sustainability reporting policies are considered as an important part of corporate strategies, and in this way, large companies usually accept their sustainability reports as a corporate strategy. Also, narcissism affects the behavior and type of decisions of managers and is a combination of important personality traits such as self-conceit while being fragile, mental preoccupation with success, feeling entitled, being admired, imaginations related to great power, beauty and success is high sensitivity to criticism and the desire to exploit others in interpersonal relationships. Boards of directors are usually people who have the right to control, make macro policies, supervise and govern a company. These people ensure the health of the company in various areas such as proper financial performance, appropriateness of processes, actions and legality of the organization's activities with the aim of advancing the organization. In this research, the influence of narcissism and the characteristics of managers on the level of disclosure of sustainability reporting of companies listed on the Tehran Stock Exchange is investigated. In order to test the hypotheses, the method of correlation between variables and multivariate regression equations is used through the panel data method. The statistical population of the research is all manufacturing companies admitted to the Tehran Stock Exchange from the beginning of 2015 to the end of 2019. The research sample includes 191 companies that were selected using the systematic elimination method. The results of the research indicate that the narcissism of the managers, the education of the board of directors, the ownership of the board of directors, the stability of the board of directors, and the non-obligation of the board of directors have a significant effect on the disclosure level of sustainability reporting; But the size and meetings of the board of directors do not have a significant effect on the disclosure level of sustainability reporting.

Keywords

The Narcissism of The Board of Directors, Characteristics of Managers, Sustainability Reporting Disclosure Level.

1*. Assistant Professor, Accounting Group, Imam Javad University College, Yazd, Iran (zahmatkesh.z@gmail.com).

2. Assistant Professor, Accounting Group, Imam Javad University College, Yazd, Iran (S.shahrestany@yahoo.com).

3. Masters Student, Accounting Group, Imam Javad University College, Yazd, Iran (m.s.hosseinipour77@gmail.com).